

ЗАДАЧА № 1

Патронаж, баланың жасы-1 ай.

Бала көрлеге оралған, басында орамал. Бөлмеде душно, ауа температурасы 28° С, терезе жабық. Бала тыныш, айқайлайды, терісі жанасуға ылғалды, терісі гиперемияланған, ұсақ нүктелі бөртпе, әсіреле аксилярлы және ішек қатпарларында бөртпелер көп. Тәбеті жақсы, белсенді сорады.

Тапсырмалар

1.Науқастың мәселелерін анықтаңыз; максаттарды тұжырымдаңыз және әр мейіrbikelіk араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейіrbikelіk жоспар құрыңыз.

2.Балаға күтім жасау ережелері туралы сөйлесіңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- терлеу;
- табиги қатпарлар аумағындағы терінің өзгеруі;
- мазасыздық;
- дұрыс таңдалмаған киімге байланысты ынғайлы жағдайдаң бұзылуы.

Басымдық мәселе: терлеу.

Қысқа мерзімді мақсат: 1-2 күн ішінде терідегі бөртпелерді азайту.

Ұзак мерзімді мақсат: терідегі бөртпелер 1 апта ішінде жоғалады немесе айтартықтай азаяды.

Жоспар Мотивациясы

1.Терідегі бөртпелерді азайту үшін пациенттің терісінің гигиенасын қамтамасыз етіңіз (череда ерітіндісімен гигиеналық ванна, түймедақ және т. б. сұрту)

2.Терідегі бөртпелерді азайту және қайталанудың алдын алу үшін баланы коршаган орта температурасына сәйкес киіндіруді қамтамасыз ету (орамау)

3.Терінің бөртпелерін азайту және қайталанудың алдын алу үшін баланың гигиеналық тұрғыдан дұрыс ұйқысын қамтамасыз етіңіз (тек бесікте, арбада емес, ата-анамен емес)

4.Терідегі бөртпелерді азайту және қайталанудың алдын алу үшін туыстармен іш киімді дұрыс жуу туралы сөйлесіңіз (тек балалар сабынымен жуыңыз, екі рет шайыңыз, екі жағынан үтіктеңіз)

5.Гигиеналық режимді сақтау және ауаны оттегімен байыту үшін бөлмені күніне 2 рет гигиеналық тазалауды жүргізу, күніне 3 рет 30 минуттан желдету (бөлмедегі температура 20-22 оС)

Багалау: терідегі бөртпелер айтартықтай азаяды. Мақсатқа қол жеткізіледі.

Студент анасымен балаға күтім жасау ережелері туралы әнгіме жүргізеді.

ЗАДАЧА № 2

5 айлық балага Патронаж. Анасы баланың тыныш екенін, ұйқысы мен тәбеті бұзылғанын, терісінің қышуын айтты. 1 жүктілік, 1 босану, толық туылған бала. Туғаннан бастап емшек сүтімен емізеді. Бала тыныш, щек терісі гиперемияланған, бас терісінде себореялық қыртыстар бар. Анасы ауруды сүт ботқасын өмір тарихына енгізумен байланыстырады, ананың(балалық шағында) тұракты тери бөртпелері болғандығы белгілі.

Тапсырмалар

1.Науқастың мәселелерін анықтаңыз; максаттарды тұжырымдаңыз және әр мейіrbikelіk араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейіrbikelіk жоспар құрыңыз.

2. Анаңызбен баланың ұтымды тамақтануы туралы сөйлесіңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары

Казіргі;

- тері жамылғыларының қышуы;
- тәбеттің төмөндеуі;
- уйқының дұрыс еместиги

Потенциальды:

- терінің тұтастығын бұзумен байланысты инфекцияның жоғары каупі.

Басым мәселе-терінің қышуы.

Қысқа мерзімді мақсат: науқас аптаның сонына қарай қышудың азаюын байқайды.

Ұзак мерзімді мақсаты: выписка кезінде терінің қышуы айтартықтай төмөндейді немесе жоғалады.

жоспар	мотивация
1.науқастың терісінің гигиенасын қамтамасыз етіңіз (сұрту, душ, ванна)	Бөртпелерді азайту үшін
2.Дәрігердің тағайындауы бойынша пациенттің терісін антисептиктер ерітіндісімен сұртуді қамтамасыз ету	қышуды азайту үшін
3.Белгіленген диетаны қатаң сактауды қамтамасыз етіңіз	Терідегі қышу мен бөртпелерді азайту үшін
4.Науқаспен және оның туыстарымен диетаны қатаң сактау туралы сөйлесіңіз	Терідегі бөртпелердің алдын алу үшін

Багалау: терінің қышуы айтартықтай төмөндейді. Мақсат орындалды.

Студент анасымен ұтымды тамақтану туралы әнгіме жүргізеді.

ЗАДАЧА № 3

Баланың 3 айлық өміріне белсенді қатысу. 1,5 айдан бастап жасанды тамақтандыруда. Жасына, психикалық тиектермен. Бала мазасызданады, жылайды, аяқтарын ақсазанға тигізеді, екі күн бойы орындық болмады. Іші орташа ісінген, газдар кетпейді, дене температурасы 36,7.

Тапсырмалар

1.Науқастың мәселелерін анықтаңыз; максаттарды тұжырымдаңыз және әр мейіrbikelіk араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейіrbikelіk жоспар құрыңыз.

2. Анаңызбен рационалды тамақтану туралы сөйлесініз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- ішек босауының бұзылуы (іш қату);
- тамақтанудың бұзылуы;
- мазасыздық.

Басым мәселе: ішек қозгалысының бұзылуы (іш қату).

Қысқа мерзімді мақсат: науқаста күніне 1 рет орындық болады (жеке уақыт).

Ұзақ мерзімді мақсат: туыстар іш қатудың алдын алу әдістерін біледі.

Жоспар	Мотивация
1. Қышқыл сүт-өсімдік диетасын қамтамасыз етініз (сүзбе, айран, көкөніс сорпасы, жеміс шырындары мен картоп пюресі)	Ішек моторикасын қалыпқа келтіру үшін
2. Тәбетке байланысты сұйықтықты (аштыылған сүт өнімдері, шырындар) жеткілікті мелшерде қабылдауды қамтамасыз етініз	Ішек моторикасын қалыпқа келтіру үшін
3. Науқаста күннің белгілі бір уақытында дефекацияның шартты рефлексін жасауга тырысыңыз (мысалы, тамақтан кейін танертеп)	Ішектің түрақты қозгалысы үшін
4. Массаж, гимнастика, ауа ванналарын қамтамасыз етініз	Науқастың жалпы жағдайын жақсарту үшін
5. Дәрігердің тағайындауы бойынша тазарту клизмасын, газ шығару тутігін қоюды қамтамасыз ету	Ішек қозгалысы үшін
6. Күнделікті дәретке шығудың көптігін тіркеу	Ішектің босатылуын бақылау үшін
7. Туыстарға іш қату кезіндегі тамақтану ерекшеліктерін үйрету	Іш қатудың алдын алу үшін

Багалау: науқаста нәжіс қалыпқа келеді (күніне 1 рет). Мақсатқа қол жеткізіледі.

Студент анысымен рационалды тамақтану туралы әнгіме жүргізеді.

ЗАДАЧА № 4

Балаға 1 ай, стационарға емделуге және емделуге түсті. Диагноз: пилоростеноз? пилороспазм? Бала тыныш. Баланың накты салмағы - 3200,0. Тері бозғылт, таза, тері астындағы май қабаты жеткіліксіз дамыған (іш пен жамбаста жүқарған). Дистония. Іші сәл ісінген, жұмсақ, пальпация кезінде ауырмайды, көрінетін перистальтика байқалмайды. Стул күніне 3 рет, сары, қышқыл иіс. Бақылау азықтандыру 100,0. Анамнезден: алғашқы жүктіліктен бастап, 1-ші босану кезінде, туу салмағы 3000,0, бойы 49 см. Регургитация ауруханада басталды, күніне 1-2 рет сирек болды, содан кейін олар жиілеп, 3 алтадан бастап әр тамақтанғаннан кейін байқалды, соңында аптада фонтан секілді құсу пайда болды.

Тапсырмалар

1. Науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымданың және әр мейірбикелік арапасуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейірбикелік жоспар құрыңыз.

2. Анысымен асқазан-ішек жолын рентгендік зерттеу қажеттілігі туралы сөйлесініз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары

Қазіргі:

- тамақтанудың бұзылуы (аштық);
- құсу, регургитация.

Потенциальды:

- дистрофияның пайда болу қаупі;
- құсу массаларымен аспирация кезінде асфиксияның пайда болу қаупі.

Басым мәселе: тамақтанудың бұзылуы (аштық).

Қысқа мерзімді мақсат: аптаның соына дейін баланың дұрыс тамақтануын ұйымдастыру.

Ұзақ мерзімді мақсат: аданың баланы ұтымды тамақтандыру туралы білімін көрсету.

Жоспар	Мотивация
1. Баланы тиімді тамақтандыруды қамтамасыз ету; баланың күн тәртібін сақтау	Жай-күйін жақсарту үшін
2. Аданы тамақтандыру ережелеріне үйрету	Жағдайды жақсарту және ықтимал асқынулардың алдын алу үшін
3. Аданы құсу және регургитация кезінде күтім ережелерін үйрету	Асфиксияның алдын алу үшін
4. Баланың сырткы түрі мен жағдайын бақылау	Асқынулар туындаған жағдайда ерте диагностикалау және уақытылы шүғыл көмек көрсету үшін
5. Баланы күнделікті өлшеу	Дене салмағының динамикасын бақылау үшін
6. Психологиялық түрғыдан аданы балаға қажетті диагностикалық процедураларды жүргізуге дайындау	Ана мен баланың жағдайын жақсарту үшін

Багалау: науқастың жағдайы едеуір жақсарады, дене салмағының жоғарылауы байқалады. Мақсатқа қол жеткізіледі.

Студент анысымен асқазан-ішек жолына рентгенологиялық зерттеу жүргізу қажеттілігі туралы әнгіме жүргізеді.

ЗАДАЧА № 5

Ауруханада 9 жастағы қыз жатыр. Диагноз: созылмалы гастродуоденит. Қыз кесу сипатындағы іштің ауырсынуына шағымданады, ауырсыну тамақтан кейін бірнеше минуттан кейін пароксизмальды түрде пайда болады және 30-40 минутка созылады. Іштің

локализациясы-іштің жоғарғы бөлігі. Мерзімді түрде жүрек айнуы, құсу жүреді. Қыз табигаты бойынша қыңыр, көнілсіз. 1-ші жүктілікten қыз, толық. Жақсы оқиды. Соңғы 3 жыл бойы ол кездейсок, көбінесе құргақ жерде тамактанады ата-аналар жұмыс істейді және қызға қызмет көрсететін ешкім жок. Қыз өгей экесімен бірге тұрады, отбасында жиі жанжалдар болады. Объективті: аз тамактанатын қыз. Көздің астындағы бозғылт, көк көленкелер. Пальпация кезінде іш жұмсақ, эпигастрний аймағында ауырады.

Тапсырмалар

1. Науқастың мәселелерін анықтаңыз; максаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейірбикелік жоспар құрыңыз.

2. Диеталық тамактану туралы сөйлесіңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары

Қазіргі:

- іштің жиі ауыруы;
- тамактанудың бұзылуы;
- қарым-қатынас тапшылығы.

Потенциальды:

- асқазан жарасы мен жүйке бұзылу қаупі.

Басым мәселе: дұрыс тамактанбау.

Қысқа мерзімді мақсат: аданың қызына диеталық тамактану туралы білімін көрсету.

Ұзақ мерзімді мақсат: дәрігердің ұсыныстарына сәйкес қыздың ұтымды тамактануы.

Жоспар	Мотивация
1.Күн тәртібі мен диетаны сақтауды қамтамасыз ету	Жағдайды жақсарту мақсатында
2.Тұыстарымен диета мен қунделікті режимді сақтау қажеттілігі туралы сөйлесіңіз	Емдеу және асқынудардың алдын алу үшін
3. 3.Қыздың психологиялық қолдауы туралы тұыстарымен әңгімелесу	Балада жағымды эмоциялар қалыптастыру үшін
4. Науқастың сыртқы түрі мен жағдайын бақылау	Асқынудар тұындаған жағдайда ерте диагностикалау және уақытын шүғыл көмек көрсету үшін

Багалау: науқас дұрыс тамактанады. Мақсат орындалды.

Студент анықтаңыз мәселе гастроуденитке арналған диета туралы сөйлеседі.

ЗАДАЧА № 6

Стационарлық емде 4 жасар қыз жатыр. Диагноз: жедел афтозды стоматит. Қыз каприничает, аузындағы ауырсынуға шағымданады, тамактанудан бас тартады. Еріндер жарқын, ісінген, сілекейдің жоғарылауы. Беткейлердің, жұмсақ және қатты таңдайдың шырышты қабығында сарғыш-сұр түсті жабындымен жабылған эрозия түрінде бөртпелер пайда болады. Шырышты қабаттары ашық, ісінген. Дене температурасы көтеріледі. Субмандибулярлы лимфа туйіндері үлкейіп, ауырады. Анамнезден: қыз 2-ші күні ауырады, ауру температуралың 37,5-38,2 °C дейін көтерілуінен, жалпы әлсіздікten, үйқының және тәбеттің бұзылуынан басталды. Объективті: тыныш, аузын ашудан бас тартады. Температура 38° C, нашар ұйықтайды. Байланыс құлықсыз келеді.

Тапсырмалар

1. Науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейірбикелік жоспар құрыңыз.

2. Ауыз қуысының гигиенасы туралы сөйлесіңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- ауыз қуысында ауырсыну және бөртпелер,
- тәбеттің болмауы,
- қызба,
- тамактану мүмкін еместірі.

Басым мәселе: ауыз қуысында ауырсыну және бөртпелер.

Қысқа мерзімді мақсат: ауыз қуысындағы ауырсыну мен бөртпелер 3 күн ішінде азаяды.

Ұзақ мерзімді мақсат: шығарылған кезде ынғайсыздық жогалады.

Жоспар	Мотивация
1.Науқастың психологиялық және физикалық тыныштығын қамтамасыз етіңіз	Жағдайды жақсарту мақсатында
2. Жұмсақ диетаны қамтамасыз етіңіз	Азықтандыру тиімділігі үшін
3. Ауыз қуысын фурацилиниң 1:5000 ерітіндісімен немесе натрий гидрокарбонатының 2% ерітіндісімен суаруды қамтамасыз ету	Бөртпелер мен ауыз қуысының қабыну өзгерістерін азайту үшін
4. Әр тамақ алдында ауыз қуысын 0,5% новокаин ерітіндісімен шаюды қамтамасыз етіңіз немесе камистадгельмен емдеңіз	Ауыз қуысын анестезиялау үшін
5. Пациенттің күту заттары мен ыдыстарына инфекциялық бакылауды қамтамасыз ету	Инфекциялық қауіпсіздікті сақтау үшін
6. Құннің дұрыс режимін қамтамасыз етіңіз	Жай-куйін жақсарту үшін
7. Науқастың жағдайын бақылау	Асқынудар тұындаған жағдайда ерте диагностикалау және уақытын шүғыл көмек көрсету үшін

Бағалау: науқастың жағдайы едәуір жақсарады, ауыз қуысында ауырсыну мен бөртпелер өтеді. Мақсат орындалды. Студент анасымен ауыз қуысының гигиенасы туралы әңгіме жүргізеді.

ЗАДАЧА № 7

6 айлық бала сау бала құні емханада қабылдауда.

Диагноз: экссудативті-катарапальды диатез.

3 айдан бастап бала жасанды тамақтандыруда. Туу салмағы 3200, келесі айларда салмақ 1000-1100 гр. 2 айдан бастап бала жақсы күтімге қарамастан жиі жөргектің бөртпелерін дамытады. Бетіндегі тері құрғақ, гиперемияланған. Бас терісінде себорея. Анасы баланың жұмыртқаның сарысы мен жұзім шырынын жегеннен кейін тері бөртпелерінің көбеюін атап өтеді. Жөргектің бөртпесі I-II ас қасық. ішек қатпарларында, аксилярлы жерлерде, мойын қатпарларында. Мұрыннан шырышты ағызу.

Тапсырмалар

1. Науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейірбикелік жоспар құрыңыз.

2. Аналарға диетаны ұстану қажеттілігін түсіндіріп, анасына "тамақ құнделігін" жүргізу ережелерін үйретіңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- зат алмасуның бұзылуы және дұрыс тамақтанбау нәтижесінде тері жабындарының өзгеруі;

- ананың нәрестелерді тамақтандыру ережелерін білмеуіне байланысты бала дұрыс тамақтанбайды;

Басым мәселе: ананың ұтымды тамақтану туралы білімінің болмауына байланысты баланың дұрыс тамақтанбауы.

Мақсаты: анасы 1-2 күннен кейін баласының тамақтану ерекшеліктері туралы әңгімелейді.

1. M / с анасымен ауру туралы әңгіме өткізеді. Ананың ауру туралы білімінің жетіспеушілігін жою.

2. M / с анасына аурудың себептері мен диетаның маңыздылығы туралы айтады. Ананың ауру туралы білімінің жетіспеушілігін жою.

3. M / с анасына "тамақ құнделігін" жүргізуі үйретеді. Өнімдерге тәзбеуешілікті анықтау.

4. M / с дәрігер-мамандардың (аллерголог, дерматолог) консультациясын үйлемдастырады. Ерте диагноз қою үшін.

Бағалау: анасы балаға тәзбейтін тағамдарды анықтайды және оған гипоаллергенді диетаны үйлемдастырады. Мақсат орындалды.

Студент анасымен дұрыс қарым-қатынас деңгейін көрсетеді, оған диетаны ұстану қажеттілігін түсіндіреді. Студент ананы "тамақ құнделігін" жүргізуге үйретудің дұрыс таңдалған әдісін көрсетеді.

ЗАДАЧА № 8

Балаға 1 ай. Анасы баланың мазасыздығына, нашар үйқысына шағымданады. Бала алғашқы жүктілікten қалыпты түрде өтеді. Тұған кездегі салмағы 3400 г, ұзындығы 51 см.ол табиғи тамақтандыруда, бірақ тамақтандыру кездейсоқ жүргізіледі. Тамақтанғаннан кейін алаңдайды. Құніне 1 рет орындық, қытырлақ, қоспасыз. Температура қалыпты, салмағы 3500, ұзындығы 54 см, терісі бозғылт, тіндердің тургоры төмендейді. Бақылау салмағын өлшеу кезінде бала тамақтандыру кезінде 60-80 мл соратыны анықталды.емшек сүтімен емізгеннен кейін ананың сүт безінде сүт қалмайды. Балаға диагноз қойылды: 1 дәрежелі гипотрофия түріндегі дистрофия.

Тапсырмалар

1. Науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейірбикелік жоспар құрыңыз. Ата-аналарға диетаны сақтау қажеттілігін түсіндіріңіз.

2. Анасына тамақтану режимін сақтау қажеттілігін түсіндіріп, оған қосымша тамақтану ережелерін үйретіңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- ананың сүтінің жеткілікін болуына байланысты баланы тамақтандырғаннан кейін алаңдату;

- мазасыз үйқы;

- массаның тәмен өсүі.

Басымдық мәселе: ананың сүтінің жеткілікін болуына байланысты баланы тамақтандырғаннан кейін алаңдату

Мақсаты: аптаның соңына дейін баланың тамақтануын қалыпқа келтіру.

1.M / с сорылатын сүттің дозасын анықтау, масса тапшылығын анықтау үшін бақылау тамақтандыруын жүргізеді

2.M / с сүттің жасқа байланысты тәуліктік және бір реттік дозасын, тамақтану тапшылығын анықтау және оны жою үшін қосымша тамақтану дозасын анықтайды

3.M / с нәрестеде тамақтандыру үшін шартты рефлексті дамыту үшін нәрестені тамақтандыру режимі туралы аналарға ұсыныстар береді

4.M / спо тағайындау, дәрігер жетіспейтін тамақтану көлемін жою үшін қосымша тамақтануды (бейімделген қоспа түрінде) енгізуі ұсынады

5.M / с емізетін әйелге тұтыннылатын сұйықтық мөлшерін көбейтуді, гипогалактияны жою үшін лактацияны ынталандыратын тағамдарды (дәрігердің нұсқауы бойынша) қосуды ұсынады

Бағалау: ана баланың дұрыс тамақтануы, тамақтану режимі мәселелерін еркін басшылықта алады. Бақылау өлшеуін жүргізу кезінде салмақ қосуда оң динамика байқалады. Мақсат орындалды. Студент ата-аналармен қарым-қатынастың дұрыс таңдалған деңгейін көрсетеді, оларға диетаны ұстану қажеттілігін түсіндіреді. Студент ананы қосымша тамақтандыруды енгізу ережелеріне үйретудің дұрыс таңдалған әдісін көрсетеді.

ЗАДАЧА № 9

Балаға З ай. Анасы баланың тамақтану арасындағы мазасыздығына, тәбетінің нашарлығына шағымданады. III жүктілік кезіндегі бала, 2 босану. Туған кездегі салмағы 3200, ұзындығы 50 см. Азықтандыру режимі сақталмайды. Анама сүт жеткіліксіз сияқты. Бала ішек инфекциясын 1 айда жүктірді. Массаның өсуі: 1-ші айда. 300 г, 2-ші ай 400 г. қазіргі уақытта дene ұзындығы 56 см. бала летаргиялық, белсенді емес, терісі бозғылт, құрғақ, жамбастарында қатпарлар жиналады. Асқазан мен жамбаста, иық белдеуінде тері астындағы тін жұқарады, бетінде сақталады, тіндердің тургоры төмендейді. Әүлшық ет тонусы төмендеген, шырышты суховаты, большой родничок аздал запавший. Жүрек үні өшірілген. Нәжіс тапшы (күніне 1-2 рет), патологиясыз. Диагноз: 2 дәрежелі гипотрофия түріндегі дистрофия.

Тапсырмалар

1. Науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейірбикелік жоспар құрыңыз. Аналарға режим сәттерін сақтаудың маңыздылығын түсіндіріңіз.
2. Ананы баланы жылтырудың қосымша әдістеріне үйретіңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- тәбеттің төмендеуі және ананың сүтінің жеткілікісі болуы салдарынан баланы тамақтандыру мүмкін еместігі;
- мазасыз үйқы;
- салмақ пен бойдың жеткілікісін өсуі;
- тамақтандың жеткілікіздігінен физиологиялық жөнелтімдердің бұзылуы.

Басымдық мәселесі: тәбеттің төмендеуінде және ананың сүтінің жеткілікіздігінен байланысты баланы тамақтандыру мүмкін еместігі

Мақсаты: З аптаның соңында тамақтандыды қалыпқа келтіру.

- 1.М / с сорылатын сүттің дозасын анықтау, масса тапшылығын анықтау және гипогалактия мәселесін шешу үшін бақылау жемін өткізеді
- 2.М / с сүттің жасқа байланысты тәуліктік және бір реттік дозасын, тамақтану тапшылығын анықтау және оны жою үшін қосымша тамақтандыру дозасын анықтайды
- 3.Дәрігердің тағайындауы бойынша, м / с анамен ақуыз, май, көмірсулар тапшылығын жою мақсатында ре-бенктің тамақтандыру аралығындағы түзеткіш қоспаларды тағайындау туралы әңгіме жүргізеді
4. М / с күн сайын диеталық терапияның барабарлығы туралы шешім қабылдау үшін баланың жағдайын бақылайды

Бағалау: ана баланы дұрыс тамақтандыру мәселелерін еркін басшылықта алады, тамақтандыру режимі, тамақтандыры түзету туралы білімдерін көрсетеді. Антропометрияны жүргізу кезінде салмақ пен өсудің оң динамикасы байқалады.

ЗАДАЧА № 10

7 айлық баланың патронажы. Анасы баланың мазасыздығына, үйқының нашарлығына, бас терісінің терлеуіне шағымданады. Бала әлі отырмайды. Сиыр сүтін туғаннан алады, шырындар, сарысы енгізілмейді. Анасы баламен аз жүреді. Дәрүмені алған жоқ. Баланың жалпы жағдайы орташа ауыр. Тері таза, бозғылт. Көлемі 2x2 см үлкен фонтанель, шеттері жұмсақ, бас сүйегінің сүйектері жұмсақ. Фронтальды және париетальды туберкулездердің үлғаюы байқалады. Тістері жоқ. Іши жұмсақ, көлемі үлғайған, жалпақ, бауыры 1 см-ге үлкейген, нәжіс пен диурез қалыпты. Диагноз: рахит II ст., қызу кезеңі, субакутты курс.

Тапсырмалар

1. Науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейірбикелік жоспар құрыңыз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- Мазасыз үйқы;
- вегетативті дисфункцияға байланысты мазасыздық, тершендік;
- ананың баланы дұрыс тамақтандыру мәселесі бойынша білімінің болмауына байланысты үтимсыз тамақтандыру;
- әүлшықет гипотониясы есебінен баланың мотор дамуындағы артта қалуы;
- серуендеуді үтимсыз пайдалану.

Басым мәселе: тиімсіз емізу

Мақсаты: тамақтандыру 1-ші аптаның соңында жақсарады.

1. М / с рационалды тамақтандыру бойынша ұсыныстар береді. Балаға З қосымша тағам енгізіледі (көкөніс пюресі түрінде 1-ші, қарақұмық ботқасы түрінде 2-ші, сұзбе мен печенье қосылған айран түрінде 3-ші қосымша тағам), сонымен қатар қосымша тамақ өнімдері енгізіледі: тамақтандуды түзету үшін шырындар (көкөніс және жеміс), сарысы, ет немесе бауыр пюресі
  - толық ақызыздардың жеткілікті сапасын диетаға енгізу үшін
  2. М / с күн сайын күн сәулесін барынша қолдана отырып серуендеу режимін ұйымдастыруға, метаболизм процестерін белсендіру, тәбетті жақсарту үшін таза аудада үйіқтауға кеңес береді
  3. М / с арналы емдеу үшін дәрігердің тағайындауы бойынша емдік мақсатта Д витаминін қабылдауды бақылайды
  4. М / с анысина белгілі бір емдеу үшін ерітіндінің концентрациясына байланысты D дәрумені дұрыс берілуін үйретеді
  5. М / с анысина метаболикалық процестерді жаңандыру, тәбетті жақсарту үшін емдік ванналарды (дәрігердің нұсқауы бойынша) дайындауды және жүргізуін үйретеді
- Бағалau: аныс рационалды тамақтану мәселелеріне еркін назар аударады, АТВ мәні туралы білімдерін көрсетеді. Д рахиттің алдын-алу және емдеуде. Баланың үйқысы қалыпқа келді, тәбеті жақсарды. Мақсат орындалды.

ЗАДАЧА № 11

Учаскелік м / с балаға 3,5 ай патронаж жасайды. Бала жасанды тамақтандыруды.

Бала қазан айында дүниеге келді, салмағы 3450 г, ұзындығы - 52 см.жүктілік және босану ерекшелітерсіз етті. Емшек сүтімен 2 айға дейін тамақтандырылды. Д дәрумені 1 айдан бастап тағайындалады., бірақ аныс оны әділетсіз берді. Қоспаны өзі дайыннады. 2,5 айдан бастап ол сиыр сүтін бере бастады. Таза аудада баламен аз.

Аныс баланың тыныш, көңіл-күйге айналғанын, түсінде жиі дірілдейтінін, үйқысы мазасыз, қысқа, тәбеті төмендегенін, терлеу пайда болғанын айтады. Тері бозғылт, ылғалды, бастың артқы жағында таз, үлкен фонтанель 2,5 x 2,5 см, фонтанельдің шеттері икемді.

Балаға диагноз қойылды: рахит I ст., бастапқы кезең, жедел курс.

Тапсырмалар

1. Науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейірбикелік жоспар құрыңыз.
2. Аналарға рахиттің алдын-алу қажеттілігін түсіндіріп, анысина D дәрумені ережелерін үйретіңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- эмоционалды тоннның өзгеруі;
- вегетативті дисфункцияға байланысты тыныш, мазасыз үйқы, терлеудің жоғарылауы;
- анатың емшек сүтінің болмауына байланысты жасанды тамақтандыру;
- серуендеуді ұтымсыз пайдалану.

Басым проблема: тыныш, мазасыз үйқы, жиі жылау, вегетативті дисфункцияға байланысты терлеудің жоғарылауы

Мақсаты: вегетативті жүйке жүйесінің бұзылуы 1 аптаның соңында жоғалады.

1. М / с анысина ұтымды тамақтану бойынша ұсыныстар береді: 1-ші қосымша тамақ көкөніс пюресі түрінде, 2-ші қосымша тамақ қарақұмық немесе сұлы жармасы түрінде енгізіледі. Қосымша тамақ 1 ай бұрын енгізіледі.
- Тамақтандуды түзету және минералды және метаболикалық процестерді қалыпқа келтіру үшін рахитті спецификалық емес емдеу үшін
2. М / с арналы емдеу үшін дәрігердің тағайындауы бойынша емдік мақсатта D витаминін қабылдауды бақылайды
3. М / с анысина белгілі бір емдеу үшін ерітіндінің концентрациясына байланысты витаминде дұрыс беруді үйретеді
4. М / с күн сайын күн сәулесін барынша қолдана отырып, серуендеу режимін ұйымдастыруға, метаболизм процестерін белсендіру үшін аудада үйіқтауға кеңес береді
5. М / с анысина метаболикалық процестерді белсендіру үшін емдік ванналарды (дәрігердің нұсқауы бойынша) дайындауды және жүргізуін үйретеді

Бағалau: анаға рахиттің алдын-алу қажеттілігі, Виттің маңызды маңызы туралы ақпарат беріледі. Д баланың денесі үшін. Баланың үйқысы қалыпқа келді, тәбеті жақсарды. Мақсат орындалды.

Студент анысина рахиттің алдын-алу қажеттілігін түсіндіреді.

ЗАДАЧА № 12

Әйел балалар емханасына 4,5 айлық баласымен жүгінген. диагнозбен: экссудативті-катаральды диатез.

Бала табиги түрде тамақтандырылады, апельсин шырынын, тұтас сұтке жарма ботқасын, күн сайын жұмыртқаның Сарысының 1/2 бөлігін алады.

Тексеру кезінде: себорея, құлақтың артында айтарлықтай ылғалдану, қызару, қышу.

Тапсырмалар

- 1.Науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, бірінші кезектегі мәселе бойынша мейірбикелік жоспар құрыңыз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- аурудың пайда болуына байланысты терінің өзгеруі, қышыну, ылғалдану;
- аурудың дамуына ықпал ететін тағамдарды жеуге байланысты қауіп.

Басымдық мәселесі: аурудың дамуына ықпал ететін тағамдарды жеуге байланысты қауіп.

Мақсаты: 1-2 күн ішінде ана балаға дұрыс тاماқтану, терінің көріністері азаяды.

1. M / с анасына төзбейтін тағамдарды анықтау үшін "тамақ күнделігін" жүргізуге үйретеді
2. M / с анасына аллергенді болдырмау үшін төзімсіз тағамдарды тاماқтанудан шығару керек екенін түсіндіреді
3. M / с анасына өнімнің жасы мен төзімділігін ескере отырып, үтимды тاماқтануды үйімдастыру үшін мәзір жасауға көмектеседі
4. M / с терінің жағдайын жақсарту үшін емдік ваннаны қалай жүргізу керектігін түсіндіреді
5. M / с ананы балаға күтім жасау дағдыларына үйретеді:
  - жақпа қолдану
  - баланың жағдайын қалыпқа келтіру үшін теріні өңдеу

Бағалау: м/с балада ылғал мен қышудың азаюын көрсетеді. Ана балаға күтім жасау дағдыларын және дұрыс тاماқтану туралы білімдерін көрсетеді. Мақсат орындалды.

ЗАДАЧА № 13

4 тәулік жастағы бала бала мен ананың бірге болу палатасында болады. Бірнеше тاماқтандыру кезінде бала кеудеге қатты алаңдайды, емізікті әрең ұстайды. Анасы сүт көп болғанын, кеуде бездері тығыз екенін айтады. Тиімді деканттау мүмкін емес. Бала туу бірінші, шұғыл, ерекшеліктері жоқ.

Баланың жағдайы қанағаттанарлық. Тері мен шырышты қабаттар таза. Орындық өтпелі. Жаңа туылған рефлекстер жақсы көрінеді. Бөтепкеден ашкөз емшек сүтін сорады. Ананың кеуде бездері тығыз, жанасуға ыстық, тамыр бөлігі жақсы анықталған.

Тапсырмалар

а) науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, басым проблема бойынша мейірбикелік күтім жоспарын жасаңыз.

б) ана мен баланы тاماқтандыруға дайындау туралы айтыңыз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Баланың проблемалары:

- тиімсіз тاماқтандыру;
- тاماқтандыруға дайындық бойынша ананың білімінің жетіспеушілігі;
- диспепсия (физиологиялық);

Басым проблема: ананың баланы тاماқтандыруға және тиімді тاماқтандыруға дайындығы туралы білімінің жетіспеушілігі.

Мақсаты: ананы дұрыс білдіруге және кеуде қуысын тاماқтандыруға дайындауға үйрету.

1. M / с ананы кеуде безін уақтылы босату үшін сүт білдіруге үйретеді

2. M / с балаға емізікті тиімді ұстай үшін емшек сүтімен емізу алдында анасына сүттің бір бөлігін ұсынуды ұсынады

3. M / с тиімді сору үшін баланың емізігін аузына дұрыс салуға көмектеседі

4. M / с ананың сүт тоқырауының алдын алу үшін емшек сүтімен емізгеннен кейін сүт беруді ұсынады

5. M / с дегидратация мен массаның құлауының алдын алу мақсатында баланы сору белсенділігі мен анадағы лактация жағдайын бақылайтын болады

Бағалау: медбике баланы сорудың тиімділігін тексереді, сүт бездерінің және лактацияның жағдайын бағалайды.

ЗАДАЧА № 14

Участекелік педиатрға қабылдауға аласы мен 4 жасар баласы келді.

Тексеруден кейін энтеробиоз диагнозы қойылды.

Перианальды аймақтағы қышу, іштің ауыруы, тәбеттің төмендеуі, жүрек айну, үйқының бұзылуы, түнгі зәр ұстамау да байқалады. Ананың сөзінен шыққан қыз көңілсіз, ашуланшақ болды. Мен шамамен 2 апта бұрын ауырып қалдым.

Қыз белсенді, терісі бозғылт, ақсазан жұмсақ, кіндіктің айналасында пальпация кезінде аздап ауырады, анустың айналасында тарақтың іздері бар.

Тапсырмалар

а) науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, басым проблема бойынша мейірбикелік күтім жоспарын жасаңыз.

б) аласына санэпидрежимді сақтау қажеттілігін түсіндіріңіз және оған энтеробиоздың алдын алу әдістерін үйретіңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- түнгі уақытта құрттанған қышудың салдарынан үрейлі үйқы;

- анус аймағындағы тарақтар.

Басымдық мәселесі: түнгі уақытта қышу салдарынан мазасыз үйқы.

Мақсаты:

- баланың үйқысы жақсарады;

- қайта инфекция болмайды.

1. M / с анасымен ауру, инфекция әдістері туралы сөйлеседі.

Қайта жүқтүру қаупін болдырмаңыз.

2. M / с анасымен төсек-орын гигиенасы (оны күнделікті ауыстыру немесе үтікпен үтіктеу қажеттілігі) және бөлмені күнделікті ылғалды тазалау туралы әңгіме өткізеді.

Басқаларға жүқтүру қаупін болдырмаңыз.

3. M / с балаға тырнақтарын кесуді, оны әр кеш сайын және таңертең жууды, күнделікті іш киімді ауыстыруды ұсынады. Қышуды және тарақты азайту үшін.

Бағалау: перианальды аймақтағы қышу антигельминтикалық дәрі қабылдағаннан кейінгі келесі күннен бастап баланы мазаламайды, бала жақсы үйықтайды. Мақсат орындалды.

Студент анасына санәпидрежимді, энтеробиоздың алдын алу ережелерін сақтау қажеттілігін түсіндіреді.

ЗАДАЧА № 15

Балабақшаның медбикесі 2 жастағы қыздың балаларын күнделікті қарau кезінде ауыздың шырышты қабығында ашық қызыл жиекпен қоршалған сары-сүр түсті жабындымен жабылған бірнеше оңай ашылатын көпіршіктер мен эрозияларды тапты. Бала тамақтанудан бас тартады, байсалды, балалармен ойнамайды, дене температурасы 37,3, сілекей күшейеді, ерні ісінеді. Субмандибулярлы лимфа түйіндері үлкейіп, ауырады. Медбике баланың герпетикалық стоматиті бар деп ұсынды.

Тапсырмалар

а) науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, басым проблема бойынша мейірбикелік күтім жоспарын жасаңыз.

б) анасына стоматит кезінде баланың тамақтану ерекшеліктерін түсіндіріңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- ауыз қуысының шырышты қабығындағы ауырсыну мен бөртпелерге байланысты тамақ іше алмау;

-ауруға байланысты балалармен қарым-қатынас жасай алмау.

Басымдық мәселесі: ауыз қуысының шырышты қабығындағы ауырсыну мен бөртпелерге байланысты тамақ іше алмау

Мақсаты: бала толық тамақтана бастайды.

1. M / с баланы анасы келгенге дейін оқшашулады.

Басқа балалардың жүқтүру қаупін азайту үшін.

2. M / с анасымен баланың тамақтануы туралы сөйлеседі (ыстық, тұзды, қышқылды қоспаңыз). Тамақты сұйық түрінде беріңіз.

Ауырсынуды азайту үшін.

3. M / с анасына тамақтанар алдында ауырсынуды жеңілдету үшін 0,5% новокаин немесе камистад ерітіндісімен ауыз қуысын емдеуді үйретеді.

4. M / с ауыз қуысының шырышты қабығын фурацилин ерітіндісімен резенке бүріккішпен, содан кейін 0,25% оксолин майымен емдейді (дәрігердің нұсқауы бойынша).

Ауыздың шырышты қабығын тазарту үшін.

5. M / с ананы дәрігерге қарau үшін жібереді.

Бағалау: 3-5 күннен кейін ауырсыну мазаламайды, бала тамақ ішуге дайын. Мақсат орындалды.

Студент анасына стоматит кезіндегі баланың тамақтану ерекшеліктерін түсіндіреді.

ЗАДАЧА № 16

Бала 9 ай. клиникада айқын спазмофилия (эклампсия) диагнозы қойылған. II дәрежелі Рахит, асқынған ағым, реконвалесценция кезеңі.

Баланың спазмы жылау кезінде кенеттен пайда болды, ал бала көк түсті. Анасы баланы ашық терезеге апарды. Тыныс қалпына келді, бала есіне түсті, цианоз және құрысулар 2-3 минуттан кейін жоғалып кетті. Анасы жедел жәрдем шақырып, бала ауруханаға жеткізілді. Бала салмағы 3300 г, ұзындығы 52 см болатын мерзімде дүниеге келді.

1 айдан бастап жасанды тамақтандырудың болды. 3 айдан бастап жеміс шырындары алынды. тұрақты емес, күніне 3 рет ботқа, көкөніс пюресі сирек кездеседі. 3 ай жасында. балаға рахит диагнозы қойылды, бірақ емдеу жүргізілмеді.

Тексеру кезінде медбике балада реконвалесценция кезеңіндегі рахит белгілерін, жүйке-бұлшықет қозғыштығының жоғарылауын, үйқының бұзылуын анықтады. Анасы медбикеден көкөніс пюресін Жарма ботқасымен алмастыруды сұрайды, өйткені бала оны нашар жейді.

Тапсырмалар:

а) науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, басым проблема бойынша мейірбикелік күтім жоспарын жасаңыз.
б). Анаңызға осы ауру үшін диеталық тамақтану қажеттілігін түсіндіріңіз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Науқастың проблемалары:

- жүйке-бұлшықет қозғыштығының жоғарылауы, құрысуладың пайда болу қаупі;
- ана бұл аурумен баланы қалай дұрыс тамақтандыру керектігін елестете алмайды;
- Мазасыз үйқы.

Басым мәселе: жүйке-бұлшықет қозғыштығының жоғарылауы, құрысулады қаупі.

Мақсаты: баланың құрысы уақытында байқалады. Аптаның соңында баланың жүйке-бұлшықет қозғыштығы төмендейді.

1. Медбике баланы күзет режимін қамтамасыз ету үшін бөлек палатаға орналастырады
2. Медбике қамтамасыз етеді баланы үнемі бақылау құрысулады уақытында байқалуы керек және балаға жедел көмек көрсетілуі керек
3. Медбике бала үшін жағымсыз процедураларды (инъекциялар және т. б.) қайталап ұстамалардың алдын алу үшін мүмкіндігінше шектеуі керек

Бағалау: ана аптаның соңына қарай нәресте тыныштала бастағанын, құрысулады қайталанбағанын айтады.

Студент анысина спазмофилия кезінде баланың тамақтану ерекшеліктерін түсіндіреді

ЗАДАЧА № 17

Бір айлық баланың патронажы. Анам баланың тыныш екенін, үйқысы мен тәбеті бұзылғанын, баланың басында, қолында бөртпелер бар екенін айтты. Алғашқы жүктіліктен, алғашқы туылғаннан бастап бала толық туды. Туғаннан бастап емшек сүтімен.

Мейірбикелік тексеру кезінде медбике келесі мәліметтерді алды: бала тыныш, саусақтардың терісінде серозды мазмұнмен, қыртыспен, бір пустулалармен толтырылған везикулалар. Дене температурасы 37,2 с.

Медициналық диагноз: Везикулопустулез.

Тапсырмалар

- а) науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, басым проблема бойынша мейірбикелік күтім жоспарын жасаңыз.
- б) анамен тері күтімі және гигиеналық шараларды сақтау туралы әңгіме жүргізу.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

Бұзылған қажеттіліктер: тамақтану, ішу, үйықтау, демалу, таза, сау болу.

Науқастың проблемалары

Нақты: дене температурасының жоғарылауы, терідегі іріңді бөртпелер, тәбеттің төмендеуі, үйқының нашарлығы.

Потенциалды: жоғары қауіп, жалпыланған инфекциялар, сепсис.

Қысқа мерзімді мақсат: жаңа бөртпелердің пайда болуын болдырмау, нақты бөртпелерді азайту.

Ұзақ мерзімді мақсат: екінші аптаның соңында барлық тері бөртпелері жоғалады.

1. Медбике науқастың терісінің гигиенасын қамтамасыз етеді (түймедақ, балама, калий перманганатының әлсіз ерітіндісі бар ванна). Диссеминацияның алдын алу үшін.
2. Медбике науқастың терісінің зардап шеккен ошақтарын дәрігердің нұсқауы бойынша антисептик ерітіндісімен емдеуді қамтамасыз етеді. Қабыну процесін жою үшін.
3. Медбике туыстарымен ауа ванналары, баланың таза ауада болуы туралы әңгіме өткізеді. Күтім туралы білімнің жетіспеушілігін азайту, иммундық жүйені нығайту.
4. Медбике туыстарымен дәрігердің тағайындауларын қатаң орындау туралы әңгіме жүргізеді. Сепсистің алдын алу үшін.
5. Медбике науқастың іш киімдері мен төсек-орындарын өзгерту қажеттілігіне сендіреді. Жеке гигиена ережелерін сақтау үшін.

Тиімділікті бағалау: баланың жағдайы жақсарады, терісі тазарады. Мақсатқа қол жеткізіледі.

ЗАДАЧА № 18

Балалар емханасына 1,5 жастағы баланың анысы жүгінді. Шамамен бір сағат бұрын, жылау кезінде ол тыныс алуды қынданатты, содан кейін тыныс алуды тоқтатты, бала "көк түсті", есін жоғалтты. Бірнеше секундтан кейін "короздың айқайына" ұқсайтын шұлы тыныс пайда болды, тыныс қалпына келді. Тексеру кезінде ұқсас шабуыл қайталанды. А나амнезден сіз баланың шала туылғанын, бір айдан бастап – жасанды тамақтандырумен, негізінен сиыр сүтін алғанын білдіңіз. Ол 8 айдан бастап отыра бастады, 1 жылдан 4 айға дейін жүре бастады, тістері 12 айда пайда болды. Балада париетальды және фронтальды туберкулездер байқалады, төменгі аяқтардың о-тәрізді қысауы байқалады.

Тапсырмалар

- а) науқастың жағдайын анықтаңыз
- б) мейірбикенің іс-әрекетінің алгоритмін жасаңыз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

- 1.Спазмофилия. Ларингоспазм.
- 2.Мейірбикенің іс-қимыл алгоритмі:
  - а) дәрігерді шақыру;
  - б) баланың таза ауаға қол жеткізуін қамтамасыз етеді, киімді шешеді;
  - в) медбике баланың ларингоспазмын рефлексивті түрде жоюға тырысады:
    - баланың беті мен денесі сұық сүмен шашырайды;
    - әсер болмаған жағдайда тіл тубірін қалақшамен басады, құсу рефлексі пайда болғанға дейін, түшкіру пайда болғанға дейін мұрын жолдарын мақта турундамен тітіркендіруге тырысады;
    - г) тыныс ауды қалпына келтіру кезінде балаға гипоксияны тоқтату мақсатында ылғалданған оттегі береді;
    - д) 15-30 сек бойы әсер болмаған жағдайда. ӨЖЖ-ға кіріседі;
    - е) дәрігердің тағайындауы бойынша құрысуға қарсы препаратты жас мөлшеріне қарай енгізу.

ЗАДАЧА № 19

Балалар емханасына 1,5 жастағы баланың анасы жүгінді. Шамамен бір сағат бұрын, жылау кезінде ол тыныс ауды қыындасты, содан кейін тыныс ауды тоқтатты, бала "көк түсті", есін жоғалтты. Бірнеше секундтан кейін "короздың айқайына" ұқсайтын шулы тыныс пайда болды, тыныс қалпына келді. Тексеру кезінде ұқсас шабуыл қайталанды. Анамнезден сіз баланың шала туылғанын, бір айдан бастап – жасанды тамақтандырумен, негізінен сиыр сүтін алғанын білдіңіз. Ол 8 айдан бастап отыра бастады, 1 жылдан 4 айға дейін жүре бастады.. тістер 12 айда пайда болды. Балада париетальды және фронтальды туберкулездер байқалады, төменгі аяқтардың О - тәрізді қысықтығы байқалады.

Тапсырмалар

- а) науқастың жағдайын анықтаңыз
- б) мейірбикенің іс-әрекетінің алгоритмін жасаңыз.

ЖАУАП ЭТАЛОНЫ

- 1.Спазмофилия. Ларингоспазм.
- 2.Мейірбикенің іс-қимыл алгоритмі:
  - а) дәрігерді шақыру;
  - б) баланың таза ауаға қол жеткізуін қамтамасыз етеді, киімді шешеді;
  - в) медбике баланың ларингоспазмын рефлексивті түрде жоюға тырысады:
    - баланың беті мен денесі сұық сүмен шашырайды;
    - әсер болмаған жағдайда тіл тубірін қалақшамен басады, құсу рефлексі пайда болғанға дейін, түшкіру пайда болғанға дейін мұрын жолдарын мақта турундамен тітіркендіруге тырысады;
    - г) тыныс ауды қалпына келтіру кезінде балаға гипоксияны тоқтату мақсатында ылғалданған оттегі береді;
    - д) 15-30 сек бойы әсер болмаған жағдайда. ӨЖЖ-ға кіріседі;
    - е) дәрігердің тағайындауы бойынша құрысуға қарсы препаратты жас мөлшеріне қарай енгизу

ЗАДАЧА № 20

Патронаждық медбике 8 айлық баланың үйіне барды. Кешеден бері ауырады, регургитация, бірнеше рет құсу, жиі, шырышты араласқан Сұлы нәжіс пайда болды. Бала мазасыз. Ашқөздікпен іshedі. Тері қатпарлары баяу түзетіледі. Запавшие Глаза. Көрінетін шырышты қабаттар құрғақ, жарқын. Үлкен фонтанель батып кетті.

Тапсырмалар

- а) науқастың жағдайын анықтаңыз.
- б) мейірбикенің іс-әрекетінің алгоритмін жасаңыз.
- в) балаға берілетін сұйықтық мөлшерін есептеңіз.

Жауап эталоны

- 1.Эксикозы бар ішек токсикозы. Коли-инфекция.
- 2.Мейірбикенің іс-қимыл алгоритмі:
  - а) жедел жәрдем дәрігерін шақыру;
  - б) госпитальға дейінгі кезеңде әр 2-3 минут сайын бір шай қасық регидрон ерітіндісімен в жоспары бойынша ауызша регидратация жүргізуіді бастау (сұйықтықты есептеу 75 мл/кг).

ЗАДАЧА № 21

Қарқынды терапия палатасына босандыру залынан: Бас сүйекішлік босану жарақаты, құрысу синдромы диагнозы бар бала жеткізілді.

Тексеру кезінде: жағдайы ауыр, бет пен аяқтың бұлшық еттерінің қисаюы байқалады. Тері бозғылт, көз мен ауыздың айналасындағы цианоз, тыныс алу Үстірт, аритмиялық.

Тапсырмалар

- а) науқастың жағдайын анықтаңыз
- б) мейірбикенің іс-әрекетінің алгоритмін жасаңыз.

Жауап эталоны:

- 1.Баланың ауыр жағдайын асфиксия аясында та біткен жарақатпен түсіндіруге болады
- 2.а) баланы көтерілген басымен жатқызыңыз
- б) бастың үстіне мұз көпіршігін салыңыз
- в) аяқ астындағы жылыту жастықшасы
- г) ылғалданған оттегі мезгіл-мезгіл
- д) дәрігердің тағайындауы бойынша дәрілік препаратортар
- е) жарық және дыбыс тітіркендіргіштерінің азаюы

ЗАДАЧА № 22

Жедел жәрдем бригадасын 8 жастағы балаға мектепке шақыру. Баланы ара ұрды. Осыдан бірнеше минут өткен соң жағдай күрт нашарлады.

Тыныс алудың бұзылуымен тез тыныс алу пайда болды.. жүрек үні әлсіреді, қан қысымы 50/0. Бала күрт баяулады.

Тапсырмалар

- а) науқастың жағдайын анықтаңыз
- б) мейірбикенің іс-әрекетінің алгоритмін жасаңыз.

Жауап эталоны:

1. Анафилактикалық шок.
2. Терапия:

Венаға кіру. В \ в ағынды адреналин 0,1% -0,4 в 5,0 мл 0,9% р-па NaCl (өсіруде 1:10).

Преднизолон 90 мг (3 ампула) бронхоспазм құбылыстарына байланысты 0,9% р-р NaCl 150,0 мл және 5% глюкоза р-Р 150,0 мл - ақ бақылауымен минутына 10,0 мл-ден кем емес жылдамдықпен енгізу (қажет болған жағдайда допаминді 8-10 мкг\кг\мин микроағзалық енгізу арқылы) 100%

Ылғалданған оттегі.

Бронхоспазм құбылыстары сақталған кезде небулайзердің көмегімен 1,25 мг сальбутамолды немесе беродуалды (200 тамши) ингаляциялау немесе ингаляциялық ем жүргізу мүмкін болмаған кезде 2,4% тамши эуфиллин ерітіндісі 8,0 мл (7 мг/кг)

Құрысулар қайталаңған кезде-седуксен 0,6 мл В / в 10 минуттан кейін қайта (3 реттен артық емес)

3. Реанимация және қарқынды терапия бөлімшесіне шұғыл емдеуге жатқызу.

ЗАДАЧА № 23

1 жас 2 айлық бала физикалық және нейропсихикалық дамудың кешеуілдеуімен, іш қатумен және жалпы әлсіздікпен ауруханаға жатқызылды. Бала Жас дені сау ата-анадан туған, тұқым қуалаушылық ауыртпалық емес. Жасанды тاماқтандыруға көшкен сәттен бастап анасы іш қатуды белгілейді. Ол 9 айдан бастап отыра бастады, жүрмейді.

Тапсырмалар

- а) науқастың мәселелерін анықтаңыз; мақсаттарды тұжырымдаңыз және әр мейірбикелік араласуды ынталандыра отырып, басым проблема бойынша мейірбикелік күтім жоспарын жасаңыз.
- б) диспансерлік бақылау және ауыстыру терапиясының қажеттілігі туралы анамен әңгімелесу.

Жауап эталоны:

Қажеттіліктер бұзылған: қозғалу, қарым-қатынас жасау, сау болу, тاماқтану, ішу, бөлу.

Науқастың проблемалары

Нақты: қозғалыстың бұзылуы, дамудың артта қалуы, бұлшықет әлсіздігі, іш қату.

Потенциалды: нейропсихикалық дамудың өрескел кідірісі. Ауру, күтім ерекшеліктері туралы білімнің жетіспеушілігі.

Қысқа мерзімді мақсат: дәрігердің тағайындауы бойынша препаратордарды тұрақты және уақтылы қабылдауды қамтамасыз ету.

Ұзақ мерзімді мақсат: жағдайды тұрақтандыру.

Жоспар Мотивациясы

- 1.Медбике тағамға қара өрік, қызылша (талшықта бай тағамдар) енгізе отырып, жақсы тاماқтануды қамтамасыз етеді. Ішек моторикасын жақсарту.
2. Медбике терапиялық массаж және гимнастика үйімдастырады. Баланың белсенділігін, жалпы тонусын арттыру.
- 3.Медбике нейропсихикалық дамуды бақылайды. Құй динамикасын бақылау үшін
- 4.Медбике ата-анасымен емделу қажеттілігі туралы сөйлеседі. Жай-күйін жақсарту үшін

5медсестра антропометрияны жүргізеді.. Жағдайын бақылау үшін

6.Медбике пациенттің қанағаттанарлық көңіл-күйін қамтамасыз ету үшін күнделікті физиологиялық жөнелтімдерді тіркейді.

7.Дәрігердің тағайындауы бойынша медбике ішекті босату үшін тазарту клизмасын жүргізеді

Тиімділікті бағалау: баланың жағдайы жақсарады, бала өседі, салмақ қосады, нейропсихикалық дамудың оң динамикасы байқалады

ЗАДАЧА № 24

Балалар емханасына 6 айлық баланың анасы жүгінді.

Регургитация туралы шағымдар, нәжіс 5 есеге дейін, жасыл тұсті, сіңірлімеген кесектермен, шырышпен. Бала жасанды тамақтандыруда, "Нутрилон" қоспасын алады. Кеше баланың анасы 150 грамм мөлшерінде көкөніс пюресі түрінде алғашқы қосымша тағамдарды енгізді. Баланың дене қызығы 36,6°C, бала белсенді, тіннің тургоры сақталған, үлкен фонтанель жасалынған, шырышты дымқыл, жылаған кезде көз жасы пайда болады, асқазан орташа ісінген, тері қатпарлары тез туэтіледі.

Тапсырмалар

а) науқастың жағдайын анықтаңыз.

б) мейірбикенің іс-әрекетінің алгоритмін жасаңыз.

Жауап эталоны:

Диагноз: қарапайым диарея.

1. Науқастың проблемаларын анықтаңыз.

2. Мақсаттарды тұжырымдаңыз, әр мейірбикелік араласуды ынталандыру мәселелері бойынша мейірбике жоспарын жасаңыз.

Науқастың проблемалары:

Нақты: регургитация, нәжіс

Потенциалды: дегидратация, анатомиялық қосымша тамақ беру ережелері туралы білімінің жетіспеушілігі.

Мақсаты: аналарға үйде емдеудің 4 ережесі бойынша кеңес беру: қосымша сұйықтық беру (балаға ORS-ті қалай ерітуге және беруге үйрету) мырыш препараторын беру, тамақтандыруды жалғастыру, қашан бірден оралу керектігін түсіндіру.

Жоспар Мотивациясы

1.Түсіндіру, ана туралы себебі құсу, сұйық орындық Ана білуге болады барлық себебі туралы баланың жағдайын

2. Сусындуудың алдын алу үшін анатомиялық ORS-ті қалай ерітуге және беруге үйрету (әр нәжістен кейін 50-100 мл)

3.Қоректік микроэлементтерді қалпына келтіру үшін күніне 20 мг(1т) мырыш препараторын беріңіз

4.Баланың жағдайын ерте диагностикалау және асқынудар түсіндеңдік жағдайда шұфыл көмек көрсету үшін бақылау

Бағалау: 3-5 күннен кейін ауырсыну мазаламайды, бала тамақ ішуге дайын. Мақсат орындалды.

Студент анына стоматит кезіндегі баланың тамақтану ерекшеліктерін түсіндіреді.

ЗАДАЧА № 25

13 жастағы бала он екі елі ішектің ойық жарасынан зардап шегеді, бірнеше рет ауруханада емделді. Таңертең мектепке бара жатып, қара тар тәрізді нәжісті байқадым. Әлсіздік, бас айналу, тиннит пайда болды.

Тапсырмалар

а) науқастың жағдайын анықтаңыз.

б) мейірбикенің іс-әрекетінің алгоритмін жасаңыз.

1.Асқазан жарасының асқынуы: ішектен қан кету. .

2.Мейірбикенің іс-қимыл алгоритмі:

а) жедел жәрдем бригадасын шұфыл шақыру;

б) баланы диванға жаткызыңыз;

в) эпигастрний аймағына сұық жылыту жастықшасын немесе мұз көпіршігін салыңыз;

г) а/ж өлшеу